

Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан Мемлекеттік Медицина
Университеті

Мамандығы: Жалпы тәжірибелік дәрігер

Интерннің Өзіндік Жұмысы

Тақырыбы: Еңбекке жарамсыздықтың әр түрінде әлеуметтік қамсыздандыру.

Тексерген: Кинженбетова Г.Ж.

Орындаған: Орасханова А.М. 632 топ

Ақтөбе 2016 жыл

ЖОСПАРЫ:

- I. Кіріспе
- II. Негізгі бөлім
  - -еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу және еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын беру қағидалары
  - - еңбекке уақытша жарамсыздық парағы
  - -еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын беру тәртібі
- III. Қорытынды

ФОРМА № 103/003-01/02

Имя: **ИВАНОВ**
Фамилия: **ИВАНОВА**
Пол: **Ж**
Дата рождения: **01.01.1980**
№ документа: **12345678901234**

Адрес: **г. Москва, ул. Ленина, д. 10**
Средства передвижения: **Автомобиль**
Дата обращения: **01.01.2024**
Время приема: **10:00**

История болезни

Пациент предъявляет жалобы на головную боль, головокружение, тошноту и рвоту. Симптомы появились внезапно, без видимых причин. Пациент не принимает никаких препаратов.

№	Исследование	Результат
1	Клинический анализ крови	В пределах нормы
2	Клинический анализ мочи	В пределах нормы
3	Биохимический анализ крови	В пределах нормы

Диагноз: **Головокружение неуточненное**

Рекомендации: **Наблюдение, консультация невролога**

Исследования: **УЗИ головного мозга, МРТ головного мозга**

Лечение: **Симптоматическая терапия**

Дата выписки: **01.01.2024**

Подпись врача: **И.И. Иванов**

Еңбекке уақытша жарамсыздықты анықтау

- Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу және еңбекке уақытша жарамсыздықтың парағын және анықтамасын беру қағидасы.
- 1. Еңбекке жарамсыздық – адам организмінің сырқаттануы және жарақаттануымен негізделетін жай-күйі, мұндай кезде функцияның бұзылуы еңбекке жарамсыздығын қалпына келтіру не мүгедектікті белгілеу үшін қажетті уақыт бойы кәсіптік еңбекті орындауы мүмкін болуымен ілесе жүреді.
- 2. Еңбекке уақытша жарамсыздық жеке адамның еңбекке жарамдылығын қалпына келтіру немесе оның сырқаттану кезеңінде еңбек міндеттерін орындаудан уақытша босатылуын ресми тану болып табылады. Денсаулық саласындағы сараптаманың түрі.
- 3. медициналық- әлеуметтік сараптама (МӘС)- оңалтуды қоса алғанда организм функциясының тұрақты бұзылуынан туындаған тіршілік- тынысының шектелу негізінде куәландыратын адамдардың әлеуметтік қорғау шараларын айқындау.
- 4. Дәрігерлік – консультациялық комиссия (ВКК)- медициналық ұйым ұйымдастыратын комиссия.
- 5. Еңбекке уақытша жарамсыздық парағы- ЕУЖ куәландыратын және жұмыстан уақытша босатуға және еңбекке уақытша жарамсыздығына жәрдемақы алу құқығы растайтын құжат.

Еңбекке уақытша жарамсыздық парағының берілуі:

- - жедел және созылмалы ауруларда
- -жарақаттанғанда, уланғанда
- -жүктілікті жасанды үзгенде
- -науқас балаға күтім жасағанда
- -жүкті болғанда және босанғанда
- -жаңа туған ұл немеме қыз асырап алғанда
- -санаторлы ем қабылдағанда
- - протезделген кезде беріледі.
- -карантин

Жүктілік пен босану бойынша уақытша еңбекке жарамсыздық парағын және анықтамасын беру

- Еңбекке уақытша жарамсыздық парағы және анықтамасы мынандай тәртіпте жүзеге асырылады:
- 1. жүктілік пен босану бойынша еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын медицина қызметкерлері, (акушер-гинеколог дәрігер), ал ол болмаған жағдайда –жүктіліктің отызыншы аптасынан бастап ұзақтығы кунтізбелік жүз жиырма алты кунге (босанғанға дейін кунтізбелік жетпіс кун және босанғаннан кейін кунтізбелік елу алты кун) ДКК қорытындысынан кейін бөлімше меңгерушісімен бірлесіп, дәрігер береді.
- 2. жүктілігі мен босануы бойынша тұрақты мекен жайынан уақытша кеткен әйелдерге еңбекке уақытша жарамсыздық парағы және анықтамасы босанған жеріндегі медициналық ұйымда немесе әйелдер консультациясында босандыру ұйымының шығару қағазына сәйкес бақылау орны бойынша беріледі.
- 3. асқынған босану, екі және одан да көп бала туған жағдайда еңбекке уақытша жарамсыздық парағы және анықтамасы босандыратын денсаулық сақтау ұйымының шығару қағазына сәйкес бақылаған жері бойынша әйелдер консультациясында қосымша кунтізбелік он төрт кунге ұзартылады. Мұндай жағдайда босанғанға дейінгі және босанғаннан кейінгі демалыстардың жалпы ұзақтығы кунтізбелік жүз қырық кунді құрайды.

4. жиырма екі мен жиырма тоғыз апталық арасында тірі бала туғанда немесе дене салмағы бес жүз және одан артық грамм болатын, туғаннан кейін жеті тәуліктен астам өмір сүрген жағдайда әйелге босану фактісі бойынша жетпіс күнге уақытша еңбекке жарамсыздық парағы немесе анықтама беріледі.

Ядролық сынаулардың әсеріне ұшыраған аумақтарда тұратын әйелдер үшін жүктіліктің жиырма екі мен жиырма тоғыз аптасында тірі бала туғанда немесе дене салмағы бес жүз және одан артық грамм болатын, туғаннан кейін жеті тәулікке дейін өмір сүрген жағдайда әйелге босану фактісі бойынша елу алты күнге уақытша еңбекке жарамсыздық парағы немесе анықтама беріледі.

5. ядролық сынаулардың әсеріне ұшыраған аумақтарда тұратын әйелдер үшін жүктіліктің жиырма екі мен жиырма тоғыз аптасында тірі бала туғанда немесе дене салмағы бес жүз және одан артық грамм болған жағдайда әйелге тоқсан бір күнге уақытша еңбекке жарамсыздық парағы беріледі. Өлі бала туғаннан кейін жеті тәулікке дейін өмір сүрген жағдайда әйелге босану фактісі бойынша жетпіс жеті күнге уақытша еңбекке жарамсыздық парағы беріледі.

6. жүктілік кезінде әйел төленетін демалыста немесе үш жасқа толғанша баланы бағу бойынша жалақысы сақталмайтын қосымша демалыста болса уақытша еңбекке жарамсыздық парағы жүктілігі мен босануы бойынша демалыстың барлық күндеріне беріледі.

7. босану кезінде немесе босанғаннан кейінгі кезеңде анасы қайтыс болған жағдайда уақытша еңбекке жарамсыздық парағы нәрестеге бағуды жүзеге асыратын адамға беріледі

8. жүктіліктің ерте мерзімінде операцияны қоспағанда жүктілікті жасанды түрде үзу операциясы кезінде уақытша еңбекке жарамсыздық парағын операция жүргізілген стационардың және амбулаториялық-емханалық деңгейдегі дәрігер бөлімше меңгерушісімен бірлесіп береді, ал асқынулар болған жағдайда – уақытша еңбекке жарамсыздығының барлық кезеңіне береді.

Өздігінен түсік тастағанда жағдайда уақытша еңбекке жарамсыздық парағы еңбекке жарамсыздық кезеңіне беріледі.

9. эмбрионды ауыстырып қондыру операциясын жүргізу кезінде операция жасаған медициналық ұйым жүктілікті белгілеу фактісіне дейін эмбрионды ауыстырып қондырған күнінен бастап береді.

Қыз немесе ұл асырып алған азаматтарға, сондай-ақ биологиялық аналарға құрық аналық кезінде бала асырап алған күнінен бастап және бала туғаннан бастап елу алты күннің ішінде тікелей перзентханадан уақытша еңбекке жарамсыздық парағы беріледі.

Сырқат балаға немесе мүгедек баланы бағу бойынша уақытша еңбекке жарамсыздық парағын беру

1. он төрт жасқа толмаған сырқат баланы немесе мүгедек баланы бағу бойынша уақытша еңбекке жарамсыздық парағын медицина қызметкері тікелей бағуды жүзеге асырған отбасы мүшесінің біреуіне (қамқоршысына) береді.
2. сырқат баланы немесе мүгедек баланы бағу бойынша уақытша еңбекке жарамсыздық парағы ол бағуды қажет еткен кезеңнің ішінде, бірақ кем дегенде он күнге беріледі және ұзартылады.. Анасының немесе отбасының басқа бір мүшесінің қарауындағы бала немесе мүгедек бала тұрғылықты мекен-жайынан тыс жерде ауырса, мүгедек баланы бағу бойынша уақытша еңбекке жарамсыздық парағы басқа қалалыққа берілген тәрізді (медициналық ұйым басшысының қолы қойылып) беріледі.

3. медициналық қызметкердің қорытындысы бойынша күтімді қажет ететін баланы немесе мүгедек баланы стационарлық емдеу кезінде бағу бойынша уақытша еңбекке жарамсыздық парағы ата-ананың біреуіне немесе баланы немесе мүгедек баланы бағушы адамға:

- 1) үш жасқа дейін баланың стационарда болған бүкіл кезіне;
- 2) ауыр деңгейлі сырқатты ересек жастағы балаларға;
- 3) мүгедектіктің бірінші тобы - стационарда болған бүкіл уақытына;
- 4) медициналық ұйымның жолдамасымен тұрақты мекен-жайынан тыс, оның ішінде Қазақстан Республикасынан тыс жерге екі жаққа жолақысын қоса алғанда стационарда болған бүкіл кезеңіне беріледі.

4. егер бала немесе мүгедек бала стационардан шығарылғаннан кейін бағуды қажетсінесе, ал оны ауруханаға жатқызғанша бағу үшін жұмыстан босату жүргізілмесе, уақытша еңбекке жарамсыздық парағын медициналық ұйым тұрғылықты мекен-жайы бойынша он күнге дейін береді. Егер стационарға жатқызғанға дейін бұл ауру бойынша еңбекке жарамсыздық парағы берілген болса, ол қалған күндерге де беріледі (он күнге дейін)

5. бағу бойынша босатылған кезеңде балада бұрынғы ауруға қатысы жоқ басқа ауру пайда болған жағдайда анасына (әкесіне немесе отбасының басқа бір мүшесіне) басқа уақытша еңбекке жарамсыздық парағы беріледі.

6. егер бала немесе мүгедек бала Қазақстан Республикасынан тыс жерге жіберілсе, ол қайтып келгеннен кейінгі басқа елдегі кеңес (емдеу) туралы құжаттар негізінде ДҚК уақытша еңбекке жарамсыздық парағын түбегейлі рәсімдеуді жүргізеді.

7. екі және одан да көп бала бір мезгілде ауырған жағдайда оларды бағу бойынша бір уақытша еңбекке жарамсыздық парағы беріледі.

8. бала анасының (әкесінің) жұмыстан босауын (кезекті немесе қосымша демалыс, жүктілік және босануы бойынша демалыс, еңбекақысы сақталмайтын демалыс, демалыс немесе мереке күндері, сондай-ақ балада бұрынғысына қатысы жоқ басқа аурудың пайда болу жағдайында) қажет етпейтін бала ауырған кезеңде бағу бойынша уақытша жұмысқа жарамсыздық парағы баланың ауруы басталған күн есепке алынбай, ата-анасы жұмысқа кіруге тиіс күннен бастап беріледі.

9. баланы немесе мүгедек баланы бағып отырған ана (әке) ауырып бағуды жүзеге асыра алмайтын жағдайда, анасының (әкесінің) ауырған уақытында оларды емдеу мекен-жайы бойынша медициналық ұйым уақытша еңбекке жарамсыздық парағын баланы немесе мүгедек баланы бағуды шын мәнінде жүзеге асырып отырған отбасының басқа бір мүшесіне беріледі.

10. ауру баланы немесе мүгедек баланы бағу бойынша демалыста жүрген, толық емес жұмыс күні шартында немесе үйде жұмыс істеуші азамат уақытша еңбекке жарамсыз болған жағдайда уақытша еңбекке жарамсыздық парағы беріледі.

11. уақытша еңбекке жарамсыздық парағы созылмалы ауру балалардың ремиссиясы кезеңінде бағу бойынша берілмейді.

Протездеу кезінде еңбекке жарамсыздық парағын беру

1. протездеуге арналған еңбекке жарамсыздық парағы азамат ортопедикалық-протездеу орталығының стационарына жатқызылған жағдайда, науқастың стационардан емделіп шығуы кезінде стационарда болған барлық уақыты мен емделу орнына келу мен қайтуына, бірақ отыз күннен артық емес уақытқа стационардың медициналық қызметкерімен медициналық ұйымның басшысымен бірлесе отырып беріледі.

Амбулаторлық-емханалық жағдайларда протез алып жүрген азаматтарға уақытша еңбекке жарамсыздық парағы берілмейді.

Туберкулезбен ауыратын сырқаттарға уақытша еңбекке жарамсыздық парағын беру

1. туберкулезбен ауыратын науқастар жалпы мақсаттағы (профил) медициналық ұйымға қаралған жағдайында уақытша еңбекке жарамсыздық парағын беру осы ережелердің 19-тармағында көрсетілген тәртіппен жүзеге асырылады.
2. мүгедек деп танылған азаматқа уақытша еңбекке жарамсыздық парағы мүгедектік тобы бекітілген күннен бастап бекітіледі.
3. өзінің негізгі жұмыс орын бойынша және өзін қоршаған тұлғаларға жұқтыру қауіпі жоқ уақытша еңбекке жарамсыз болған азаматқа орталықтандырылған дәрігерлік-консультациялық комиссия (бұдан әрі - ОДКК) оны басқа (ыңғайлы) жұмысқа ауыстыру туралы қорытынды береді.

4. азаматтың уақытша еңбекке жарамсыздық кезінде оның емделу курсы аяқтағанға дейін біліктілігі мен еңбекақысын жоғалмай, жұмыс орны сақталады.

5. оң клиникалық-рентгенологиялық динамика тиімді емдеуінде, эпидемиологиялық қауіптілікті жою және еңбекке жарамдылықты қалпына келтірудегі емдеудің кез келген сатысында уақытша еңбекке жарамсыздық парағы жабылып, азамат жұмысына кіріседі.

6. рецидивті немесе тыныс алу органдарының алғашқы туберкулезі анықталған азаматқа:

1) ыдыраусыз – стационарлық, амбулаторлық (санаторлық) он ай емделу кезі уақытша еңбекке жарамсыз деп саналады.

Асқынулар пайда болу, даму үрдісі немесе, аурудың торпидті ағымында, ауырлық түсіретін факторлар болған жағдайда ауру МӘС-ға жіберіледі. Егер МӘС-ның қортындысы бойынша ауру мүгедек деп саналмаса, ол уақытша еңбекке жарамсыз болып, уақытша жарамсыздық парағының уақыты ДКК арқылы он екі айға дейін созылады;

2) туберкулездің кең таралған түрімен жағымды кері динамикамен процестің қатерсіз ағымында он айдан он екі ай бойы уақытша еңбекке жарамсыз, яғни еңбекке жарамдылықты қалпына келтіретін барлық емдеу толық нәтижелі аяқталғанға дейін саналады. Алты ай мен сегіз ай бойы емдеу кезінде нәтиже болмаған жағдайда сырқат МӘС-ға жіберіледі;

3) туберкулездің созылмалы бациллалық құрылымсыздық үрдісімен еңбекке жарамсыз саналады. Функционалдық және патоморфологиялық өзгерулер шұғыл байқалған ауыр қайтымсыз туберкулездік процесс МӘС жүргізуге себепші болады;

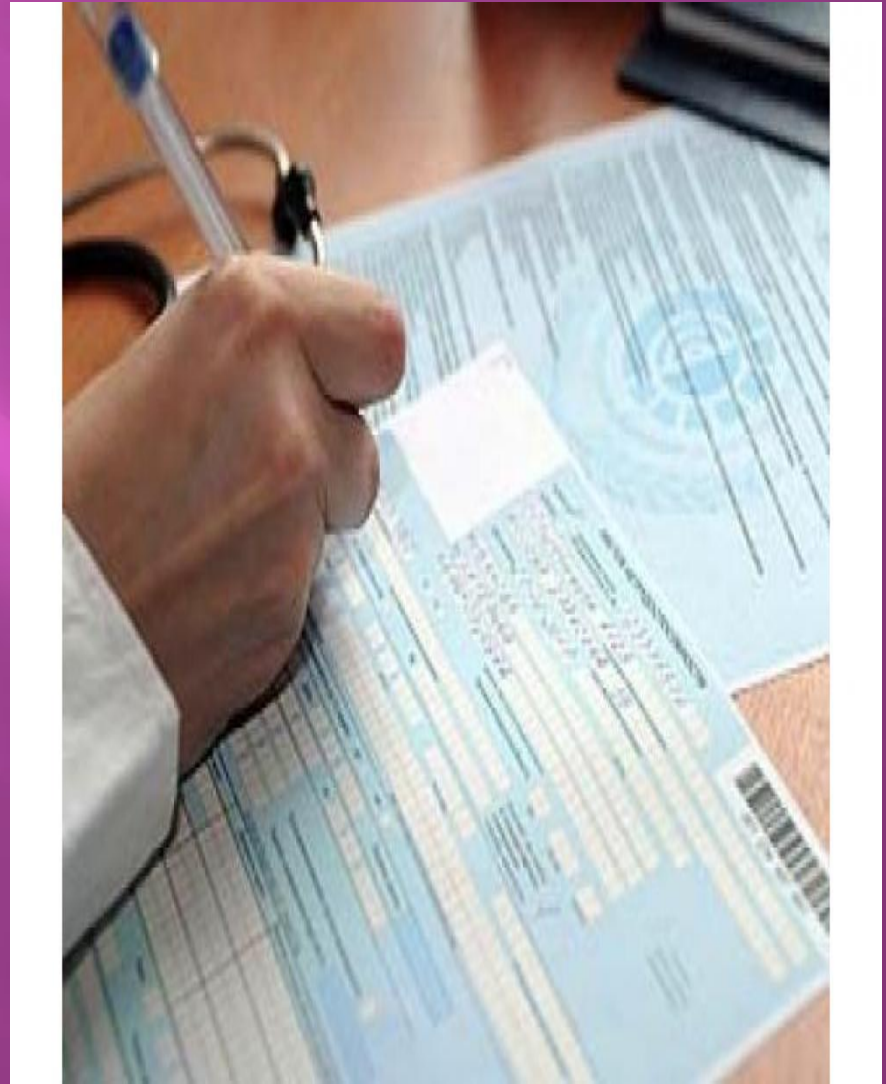
4) көптеген дәріге көнбейтін туберкулезде (КДК ТА) он екі айға дейін еңбекке жарамсыз саналады, он екі ай өткеннен кейін медициналық құжаттары МӘС-ға жолданады.

5) ОДКК резервтік қатардағы препараттармен емдеу туралы шешімі кезінде науқасты мүгедектік тобын белгілеу үшін МӘС-ға жіберуі қажет.

Карантин кезінде еңбекке уақытша жарамсыздық парағы және анықтама беру

- ▣ - инфекциялық аурумен ауырған науқастармен қарым- қатынаста болған немесе бактерия тасушылық салдарынан уақытша жұмыстан шеттетілген адамдарға еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын аумақтық санитариялық- эпидемиолог дәрігерінің ұсынысы бойынша медициналық ұйымның медицина қызметкері береді.
- ▣ - карантин кезінде мектепке дейінгі білім мекемесіне баратын жеті жасқа дейінгі балаға күтім жасау бойынша еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын аумақтық санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау органының эпидемиолог дәрігері ұсынымының негізінде карантиннің бүкіл кезеңінде жұмыс істейтін немесе оқитын отбасы мүшесінің біреуіне береді.
- ▣ - қоғамдық тамақтану, сумен қамтамасыз ету ұйымдарында, медициналық ұйымдарда, балалар мекемелерінде жұмыс істейтін адамдарға оларда гельминтоз болған жағдайда еңбекке уақытша дегельминтизациялаудың бүкіл кешенеіне беріледі.

**Назар аударғандарыңызға
рахмет!!!**